

14.1.2021

Ympäristöministeriö

Lausuntopyyntö: VN/16951/2020

Lausunto: Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma**Tausta**

Palvelualojen työnantajat Palta ry. kiittää ympäristöministeriötä mahdollisuudesta lausua luonnoksesta keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaksi (KAISU). Suunnitelma koskee ns. taakanjakosektoria eli mm. liikennettä ja rakennusten erillislämmitystä.

Palta edustaa esim. liikenne- ja logistiikkapalveluita sekä kiinteistöjen energianhallintapalveluita tuottavia yrityksiä. Palta on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto, ja edustamme yli 2 000 jäsentämme.

Yksityiset palvelualat (ilman kauppaa) ovat korvaamattoman tärkeitä Suomen taloudelle, sillä ne

- tuottavat noin 41 % Suomen BKT:sta;
- työllistävät noin miljoona ihmistä;
- tuottivat kaksi kolmasosaa Suomen työllisyyden kasvusta vuosina 2016 – 2019.
- Lisäksi palveluiden osuus Suomen bruttoviennistä on noin 30 %.

1. Ilmastopolitiikan kunnianhimo

Palta tukee hallituksen asettamaa tavoitetta hiilineutraalista Suomesta vuoteen 2035 mennessä. Siksi on hyvä, että toimeenpano edistyy.

Palta tukee kertaluonteisen jouston ja LULCF-jouston käyttämistä taakanjakosektorin 2030-päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi. **Joustopmekanismien käyttöä on mahdollistettava laajemminkin, sillä ne lisäävät kustannustehokkuutta.** KAISU:un tulisi esimerkiksi kirjata selkeästi hallitusohjelman linjaus, että 2025 arvioidaan kansainvälisten joustopmekanismien käyttöä osana 2035-hiilineutraaliustavoitetta. Joustoja saatetaan tarvita, jos esimerkiksi arviot metsien hiilinielusta osoittautuvat liian optimistisiksi.

Ilmastotavoitteet tulevat tulevaisuudessa kiristymään yhä enemmän, ja siksi päästövähennyksiä on toteutettava vahvemmin myös sektoreilla, joilla päästöjä vähennetään nykyisin vielä maltillisesti. Tämä koskee esimerkiksi maataloutta.

2. Valtion tulee kompensoida palvelualojen työllisyydelle aiheuttamaansa haittaa

Ilmastosuunnitelmassa arvioidaan, että KAISU-luonnoksen uudet toimenpiteet alentavat palvelualojen työllisyyttä vuonna 2030 peräti lähes 19 000 hengellä perusuraan

14.1.2021

verrattuna. 2000-luvulla yksityisten palveluiden (pl. kauppa) työllisyys on kasvanut keskimäärin 16 800 henkilöllä vuodessa, **eli ilmastosuunnitelman toimet nollaisivat yli kokonaisen vuoden työllisyyskasvun palvelualoilla.**

Työllisyyttä heikentävien toimien vastapainoksi **valtion tulee kompensoida palvelu-alojen toimintaedellytyksiä alentamalla palveluiden sähköveroa.** Palvelut maksavat nykyisin yli 45 kertaa korkeampaa sähköveroa kuin teollisuus. [Ensi askeleena ehdotamme](#), että palveluyritysten sähköverolle luodaan oma sähköveroluokka ja sähköveron tasoa alennetaan vuositasolla 100 miljoonalla eurolla.

Sähköveron alentaminen on tehokas keino nopeuttaa sähköistymistä ja päästöjen vähentämistä. Lisäksi se edistäisi liiketoimintaa nimenomaan kestäväillä toimialoilla – useimpien palveluiden päätoimialojen CO₂-päästöt suhteessa arvonlisään ovat nimittäin erittäin pienet.

3. Liikenne- ja logistiikka-alan kokonaismaksurasitetta ei tule kasvattaa

Liikenteen päästöjen vähentäminen on avainasemassa päästötavoitteiden saavuttamiseksi. KAISU-luonnoksessa esitetään liikenteelle lisätoimia, jotka perustuvat hallituksen keväällä 2021 julkaisemaan fossiilittoman liikenteen tiekarttaan ja sen jälkeisiin lisäselvityksiin.

Palta on sitoutunut liikenteen päästöjen nollaamiseen vuoteen 2045 mennessä mm. kokonaisliikennejärjestelmää kehittämällä. **Sijainnin, välimatkojen ja ilmaston takia liikenne ja logistiikka ovat Suomelle vielä ratkaisevampia kuin kilpailijoillemme, ja siksi keinot on valittava huolella.**

Kesällä 2020 Palta sekä kuusi muuta liikenne- ja logistiikka-alan järjestöä julkaisivat toimialan oman [tiekartan vähähiiliseen liikenteeseen](#). **Tiekartassa osoitimme, että liikenteen päästöjen puolittamistavoite vuoteen 2030 mennessä on mahdollista saavuttaa ilman, että yritysten kustannuksia lisätään.** Kustannusten nousu heikentää liikenne ja logistiikka-alan toimijoiden investointihalukkuutta ja kykyä uudistua.

Liikenteen päästökauppa on sitemmin osoittautunut selvästi aiemmin arvioitua suotuisammaksi. Joulukuussa 2021 Palta ja 17 muuta elinkeinoelämän järjestöä jättivät [yh-teislausannon](#) tieliikenteen kansallisesta päästökaupasta ja sen arviointimuistiosta. Lausunnossa osoitimme, että **kansalliselle päästökaupalle ei ole tarvetta.** Päästövähennykset on saavutettavissa muilla keinoilla ja päästökauppaan liittyy lukuisia, yhteislausunnossa tarkemmin kuvattuja ongelmia.

4. Otetaan digitalisaation potentiaali käyttöön

Digitalisaatio ja innovaatiot ovat keskeisessä roolissa ilmastomuutoksen torjunnassa ja uusien päästövähennyksiin tähtäävien palveluratkaisujen mahdollistajina. KAISU-luonnoksessa digitalisaatio mainitaan kuitenkin vain lyhyesti liikenteen yhteydessä.

14.1.2021

Alkuperäisessä, vuonna 2017 julkaistussa keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa tunnistettiin sen sijaan digitalisaation potentiaali myös kiinteistöjen energia-
tehokkuudessa:

”Älykkäät järjestelmät mahdollistavat myös entistä tarkemman tarpeen-
mukaisen säädön. Tutkimusten mukaan ennakoivat ja optimoivat energi-
anhallintajärjestelmät voivat jo nykyisin pienentää energiankulutusta 10–
30 %.”

Digitalisaation roolia tulisi arvioida kattavammin nyt lausunnoilla olevassa KAISU:ssa.
Lisäksi – ja ennen kaikkea – **valtion tulisi ryhtyä vahvempiin toimiin, jotta digitali-
saation potentiaali saadaan hyödynnettyä täysimääräisesti**. Tärkeitä keinoja ovat
esimerkiksi:

- TKI-rahoituksen kasvattaminen 4 prosenttiin BKT:stä 2030 mennessä, sekä julkisen TKI-rahoituksen ohjaaminen digitaalisten toimintamallien, datainfrastruktuurien ja ekosysteemien kehittämiseen;
- Kysynnän ja referenssien luominen uusille palveluille ja teknologioille julkisilla hankinnoilla;
- Kotitalousvähennyksen laajentaminen asunto-osakeyhtiöille CO2-päästöjä vähentävien toimien osalta;
- Uusien investointikannustimien valmistelu ja käyttöönotto digitaalisen ja ekologisen transformaation vauhdittamiseksi yrityksissä

Kunnioitavasti,

Tatu Rauhamäki

Mikko Paloneva

Johtaja, elinkeinopolitiikka

Asiantuntija, elinkeinopolitiikka

Palvelualojen työnantajat PALTA ry on uuden työn, digimurroksen ja tulevaisuuden työmarkkinoiden suunnannäyttäjä. Yhä nopeammin muuttuvassa maailmassa yhdistämme faktat, työmarkkinaosaamisen sekä vaikuttamisen taidot palvelutalouden ja Suomen parhaaksi. Palta on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto ja edustamme yli 2 000 palvelualoilla toimivaa jäsentämme.